

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: BARCLAY 6189
NO. 84 — ŠTEV. 84.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 10, 1929. — SREDA, 10. APRILA 1929.

TELEFON: BARCLAY 6189
VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

Calles odpotoval proti zapadu.

ZAENKRAT JE CILJ VSTAŠEV MESTO NACO V SONORI

Vstaši so se vrnili že tretjič, da zavzamejo z naskom Naco. — Topete pripravljen, da vprizori nov napad. — Ameriški letalci ga opazujejo. — Oddelek ameriške kavalarije poslan na mejo.

NACO, Arizona, 9. aprila. — Tretji napad na federalno močno postojanko v Naco, Sonora, prvi cilj nove ofenzive, katero je započel general Escobar, se je pripravljaj danes.

General Calles

Odhod generala Escobara iz Juareza, da se pridruži s svojimi četami oslabljenim silam generala Topete, ki je vodil dva neuspešna napada na Naco, je prepričal opazovalce, da vstaši še vedno upajo zavzeti Naco.

Gibanja čet za vstaško fronto pri Naco so potrdila vero, da se pripravlja nova ofenziva. Več oddelkov vstaške kavalarije in vlakov Topeta so zagledali pri Oromina, šest milj južno od meje. Amerikanci, ki so dospeli semkaj iz Cananea, so prinesli nepotrjena poročila, da nameravajo vstaške sile vprizoriti napad s smrtonosnim linom na Naco.

General Topete je dobil več kot dvajset "drums" plina, katerega namerava spustiti na federalno posadko.

Poročilo, dasiravno nepotrjeno, je povzročilo precejšnje razburjenje.

SAN ANTONIO, Texas, 9. aprila. — General Frank Cocheu, poveljnik zapadnega sektorja ozemlja osmega zbora, je zanikal, da so dobili ameriški piloti ukaz, naj napadejo mehiške aeroplane, ki prilete čez mejo.

MEXICO CITY, Mehika, 9. aprila. — Ker očitno smatra položaj federalne kampanje v Chihuahui zadovoljivim, je vojni minister Calles prenestil svoj glavni stan na zapad, da vodi kampanjo od tam. Predsedniku Portes Gilu je brzojavil večeraj zvečer, da bo najbrž odšel takoj v Mazatlan.

Neko prejšnje poročilo je trdilo, da je splošno politično in socijalno gibanje izza leta 1912, triumfiral. Calles je bil glavni voditelj tega gibanja.

VROČINA POVZROČA BOLEZNI

Vročina je ustvarila nov rekord za dan 8. aprila. Toplomer je dosegel 85 stopinj ali dvanajst stopinj višje kot leta 1922 za isti dan.

Temperatura je dosegla v ponedeljek v New Yorku pet in osem deset stopinj teh uveljavila s tem nov rekord za 8. april, sločim je imelo mesto letos prvokrat opravka z obolenostmi vsled vročine. Vremenski urad je napovedal hladnejše vreme ter vetrove iz severozapadne strani.

Toplomer je v ponedeljek tekmoval z vročino v nedeljo ter z.

pet daleko prekosil vse prejšnje rekorde glede 8. aprila.

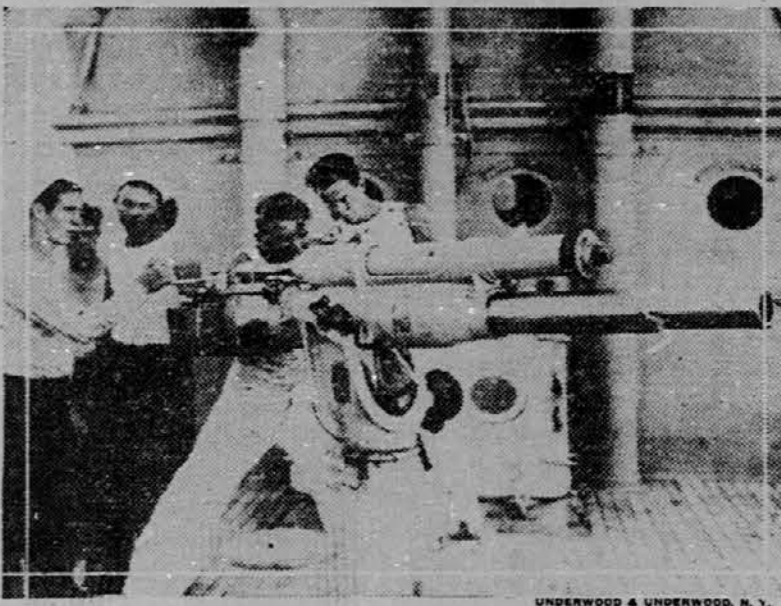
Vročina 85 stopinj je bila za celih dvanajst stopinj višja kot najbolj vroči 8. april leta 1922. Vlažnost je bila približno ista kot v nedeljo in trije slučajji obolenosti so bili sporočeni.

New York pa ni bil osamljen v tem vročinskem valu. Temperatura v Bostonu je znašala pet in osem deset stopinj, vsled česar je bil to najbolj vroči osmi april v zaznamkih mesta, soglasno z Ass. Press.

Philadelphia je šla celo dalje ter zaznamovala celih 89 stopinj ob tleh popoldne. Vročinski val so zaznamovali v severnem New Yorku ter po celim tem delu dežele.

Plainfield, N. J., je oficijelno sporočil temperaturo devetdesetih stopinj in slična temperatura je prevladovala tam preko cele nedelje.

POSADKA OBREŽNE PATRULNE LADJE "DEXTER"

UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.

ki je potopila kanadsko tihotapsko ladjo "Im Alone". Sprva so vsi domnevali, da bodo nastali vsled tega kakšni resni diplomatski zapletljajji med Anglijo in Združenimi državami, pa se je vse zlepa razšlo.

NAJVIŠJE SODIŠČE JE ODLOČILO GLEDE PREVOZNINE V NEW YORKU

Najvišje sodišče Združenih držav je zanikalo I.R.T. v New Yorku prevoznino sedmih centov. — Mestni kontrakt ni konfiskatoričen. — Odločitev je povečala prilike župana Walkerja.

WASHINGTON, D. C., 9. aprila. — Newyorški "straphangers" se bodo vozili še naprej po vlakih podulicne in nadcestne železnice za prevoznino petih centov.

Najvišje sodišče Združenih držav je izročilo večeraj svojo razsodbo, s katero je razveljavilo sklep nižjega sodišča Združenih držav, ki je vzdržalo prevoznino sedmih centov. Posebna dva centa naj bi stala goste teh železnic \$23,000,000 na leto, soglasno s cenitvami sodišča.

Ukrep je prečital sodnik McReynolds in z njim je soglašalo pet sodnikov. Sodniki Van Devanter, Sutherland in Butler niso soglašali z njim.

Ta ukrep se je smatralo za velik udarec za trditve Interborough, ki je trdila, da je prevoznina petih centov konfiskatorična.

Ukrep najvišjega sodišča, s katerim se je razveljavilo odločitev nižjega sodišča, je bil pozdravljen večeraj od župana Walkerja kot "odločilna zmaga" mesta in kot "razveseljivo upravičenje" administracijske politike glede prevoznine petih centov in kot nadaljni korak proti unifikaciji vseh mestnih rapid transit črt.

Dočim se je sodišče izneblo slučaja v glavnem na temeljni, da ni prave jurisdikcije, je bil ukrep vendar po mnenju župana in njegovih svetovalecev oster udarec za konfiskatorične trditve Interborough, na katere se je zgradilo njen slučaj za višjo prevoznino.

Odklonitev prošnje Interborough je imela za posledico padec vrednostnih listin Interborough na Wall Streetu. Deset minut po objavljenju odločitve so padle navadne akcije te družbe od 55 na 30 točk in tudi druge akcije na sličen način.

Ubil ženo in se obesil.

SPRINGFIELD, Ill., 9. aprila. Premogar James Carpenter, star 27 let, je ubil svojo odtujeno ženo, ranil neko drugo žensko ter se nato obesil.

Shumaker bo pisal o svojih doživljajih.

INDIANAPOLIS, Ind., 9. apr. Načelnik Antisalonске lige v Indiani, dr. Shumaker, se pripravlja da finančno izkoristi doživljaja, katere je imel v ječi, kjer je sedel radi omalovaževanja sodne oblasti ter piše knjigo o tem.

37 oseb izgubljenih.

ŠIBENIK, Jugoslavija, 9. apr. Trupla petih članov posadke sovjetskega parnika "Una", ki se potopil nekoliko proč od Pago otoka v Jadranskem morju, so našli danes.

Domneva se, da je utonila vsa posadka parnika, broječa sedem in trideset moških.

Black končal polet.

LONDON, Anglija, 9. aprila. — Van Lear Black, izdajatelj iz Baltimoreja, se je vrnil večeraj semkaj v privatnem aeroplanu, potem ko je dokončal svoj dolgi polet v Cape Town, Južna Afrika.

Štiri švedske banke zaprte.

STOCKHOLM, Švedska, 9. apr. Štiri nadaljne hranilnice so bile večeraj zaprte tukaj. Nobenega vznemirjenja ni bilo opaziti. Že poprej so bile zaprte štiri banke.

MILIJONARJA SINCLAIRJA BODO ZAPRLI

Petrolejski magnat H. J. Sinclair bo moral romati v ječo radi omalovaževanja sodišča. — Komitej baje oviral njegovo kupčijo. — Sinclair je vreden sto milijonov dolarjev.

WASHINGTON, D. C., 9. apr. Zvezno najvišje sodišče je odločilo večeraj, da mora iti petrolejski magnat Harry F. Sinclair radi omalovaževanja sodišča v ječo za tri mesece. On se je leta 1926 branil odgovoriti na vprašanja senatnega Teapot Dome preiskovalnega komiteja glede njegovih dvomljivih transakcij. Sodišče okraja Columbia ga je raditega obsodilo na tri mesece v ječo in kazen je bila sedaj potrjena od najvišjega sodišča. Milijonar se je skliceval na to, da se je mešal komitej na nepostaven način v njegove privatne kupčije.

WASHINGTON, D. C., 9. apr. Mož, katerega se ceni na približno sto milijonov dolarjev, bo zavzel svoje poletno prebivališče v veliki okrajni jetnišnici tukaj prihodnji mesec, če se ne bo medtem kaj preobrnilo.

Ječa, v kateri bo odslužil Sinclair svoje tri mesece, je ena najbolj modernih zavodov te vrste v Ameriki.

Kljub njegovim milijonom bodo ravnali z njim tako kot z vsemi drugimi jetniki, ki pridejo tjakaj, kot so izjavili uradniki. Vstati bo moral vsako jutro ob polsetih, pospraviti svojo lastno posteljo, jesti navadno hrano ter delati gotovo število ur.

Zračni Pullman.

HABROUCK HEIGHTS, N. J., 9. aprila. — Zračna Pullman kara, o kateri se glasi, da je prvi ameriški aeroplan s spalnimi ugodnostmi, grade sedaj na Teterboro letališču.

Novi aeroplan vsebuje spalne ugodnosti za šestnajst potnikov ter bo lahko prevažal trideset potnikov ter posadko štirih.

Stari župnik ubil svojo ženo s sekiro.

TERRE, Texas, 9. aprila. — Rev. J. P. Roberts, vpočeni baptistovski duhovnik, je napadel svojo invalidno ženo s sekiro ter skoro odrezal njeno glavo od telesa. Tako se je glasilo v obtožbi, ki je bila dvignjena proti njemu. Miss Nora Roberts, hčerka upokojenega pastora, je opisala, kako je njen oče nenadno zbolel. Dvignil se je večeraj zjutraj, zajtrkoval ter odšel na dvorišče, kjer je dobil sekiro, s katero je izvršil grozno dejanje.

Zdravnik rešil prijatelja z drzno operacijo.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 9. aprila. — Profesor Ernest Polacssek, znan laringolog, je rešil življenje svojega prijatelja, profesorja Rudolfa Balinta na domu slednjega, ko se je poslužil svojega žepnega noža, da izvede operacijo.

Balint je naenkrat omedlel ter ga je strašno dušilo. Polacssek je potegnil svoj nož ter prerezal vrat prijatelja, s čemur ga je obvaroval pred zadušenjem.

MLADI HEFLIN SE NI VRGEL PO SVOJEM SUHAŠKEM OČETU

Mladni Heflin se je vrnil precej razigrane volje iz Paname ter je proslavljal prejšnjega gubernerja Smitha. — Fant je suh, kjer je suša in moker, kjer je mokrota.

— Kje je Al Smith? Jaz ga hočem videti. Pa pa ni imel prav. Al Smith je zmožen mož!

Te besede je vzkliknil neki mlad mož na krovu parnika Ancon, ki je došel iz Paname. Bil je sicer nekoliko nestalnih nog, a veselega razpoloženja.

Ta mladi mož je bil J. Thomas Heflin, mlaj., sin znanega suhaškega zveznega senatorja iz Alabame, enega najbolj zagrizenih sovražnikov prejšnjega gubernerja Smitha ter sovražnika vsega, kar diši po katolicizmu.

TRI SMRTI VSLED PLINA

Dve ženski in deček, oživljeni in prevedeni v bolnico, so podlegli poznejše učinkom plina.

Dve sestri in osem let starega dečka so našli nezvestne od plina v nekom stanovanju na 46. cesti v Brooklynu, a vsi trije so umrli danes zjutraj, kljub naprom policije, požarne brambe ter uslužbencev Edisonove kompanije, da jih rešijo.

Soročnica ene ponesrečenih žensk je prišla večeraj zvečer na obisk, a ker se ni nikdo odzval njenemu zvonjenju, je postala vznemirjena ter poklicala policijo, ki je udrla skozi vrata.

Obe ženski in deček so ležali nezvestni na postelji in soba je bila polna plina, ki je uhajal iz kurilne peči v pritličju stanovanja.

Ambulance iz dveh bolnic so bile poklicane in zdravniki so se lotili dela.

Ko so jih prvič prevedli v bolnico, se je glasilo, da bodo vsi trije najbrž okrevali.

Eno uro pozneje pa se je glasilo, da je stanje dečka zelo resno in v krog polnoči je deček umrl. Mrs. Eames je živila še eno uro, njegova mati, Mrs. Wagner, je umrla večeraj zjutraj.

Mladi Heflin je star osem in dvajset let ter se je nahajal v družbi kongresnikov, ki so obiskali Panamo. Očividno je bil zelo počaščen, ko so ga obkrožali časnikarski poročevalci in fotografi in ko je bilo ravnotežje zopet dobljeno, je nadaljeval:

— Jaz sem moker, kjer je moker, in suh, kjer je suho. V Alabami sem suh, to si zapomnite, in tudi v Washingtonu. Bil sem suh od leta 1926 naprej — do te vožnje. V Panami sem vzel na krov pet steklenic žganja, to je vse.

Iz Washingtona se je glasilo, da je senator Heflin, ki je glasoval za Jones postavu, zelo ogorčen nad dejanji svojega sina ter izjavil, da ga je moral kak njegov sovražnik zavesti k popivanju. Priznal je sicer, da je bil njegov sin v prejšnjih časih večkrat pijan, da pa se je pred par leti odrekel pi-jaci in da ni od takrat naprej več pil.

Litvinov se je izognil Berlinu.

BERLIN, Nemčija, 9. aprila. — M. Litvinov, zastopnik sovjetske unije na ženevski konferenci Lige narodov, se je izognil svojemu običajnemu obisku v Berlinu ter je počival v nekom kopališču.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČ-
JI SLOVENSKI DNEVNIK
V AMERIKI.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din.	500	\$ 9.30	Lir	100	\$ 5.75
"	1,000	\$ 18.40	"	200	\$ 11.30
"	2,500	\$ 45.75	"	300	\$ 16.80
"	5,000	\$ 90.50	"	500	\$ 27.40
"	10,000	\$ 180.00	"	1000	\$ 54.20

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našim vezanom v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIE
NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA
PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0360

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakcer, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Na celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrti leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejmu bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Barclay 6189.

MILIJONAR V JEČI

To se čudno sliši, posebno v Ameriki.

Ko je bil svoječasno oljni Magnat Harry F. Sinclair oproščen, je vzkliknil neki senator:

— Tako daleč smo prišli, da milijonarja ni mogoče spraviti v ječo.

Bogatin ima na razpolago vsa sredstva, da se izogne kazni.

Branijo ga najboljši advokati, in sodniki se izkazujejo v takih slučajih precej popustljivim.

Dotični zvezni senator je pa vsekakor malo prezgodaj izrazil svoje mnenje.

Najvišje zvezno sodišče je namreč odredilo, da bi moral Harry F. Sinclair romati za tri mesece v ječo.

To je vsekakor značilno. To dokazuje, da je tudi v Ameriki mogoče milijonarja kaznovati.

Pravorek pa ni bil izrečen toliko zastran Sinclaira kot pa zastran tega, da se utrdi v javnosti vero v naša sodišča.

Sinclair je bil v zvezi s člani predsednikovega kabineta ter je sleparil zvezno vlado. Kriv je tudi korupcije v najraznovrstnejših oblikah.

Toda za vse to ne bo kaznovan. Vsi ti grehi so mu bili velikodušno spregledani in odpuščeni.

Trimesečna kazen mu je bila prisojena zastran so razmerno malega pregreška.

Sedeti bo moral, ker si je drznil omalovaževati senat.

Ta pregrešek je zakrivil že pred petimi leti.

To je bilo leta 1924, ko je Walshev odbor preiskoval Teapot Dome oljni škandal.

Za pričo je bil pozvan tudi Sinclair, ki pa ni moral odgovarjati na vprašanja.

Obtožen je bil sleparije, pa je bil oproščen, ker je vrgel na tehtnico vse svoje milijone.

Oni obtožbi je sledila druga — ker ni hotel odgovarjati na stavljenja mu vprašanja.

Tudi v tem slučaju je vrgel svoje milijone na tehtnico, pa mu ni nič pomagalo.

Obsojen je bil, ker je omalovaževal javno mnenje, ker je omalovaževal sodišča in javne uradnike.

Noben priziv mu ne bo več pomagal — sedeti bo moral.

Za svoj greh je precej drago plačal.

Neoziraje se na to, koliko denarja je zmetal advokatom, je izgubil svoje mesto kot načelnik Standard Oil Company v Indiani, izgubil je pa tudi spoštovanje naroda.

Možak Sinclairjevega kova ne zasluži drugega kot splošno zaničevanje.

S Sinclairjevo obsodbo se zaključuje zadnje dejanje nečestitih škandalov, ki so se vršili pod Hardingovo administracijo.

Trinajstletna deklica izginila.

EAST ORANGE, N. J., 9. apr. Jožefina Orban, staro trinajst let, pogrešno izza sobote, je izjavil njen oče.

Jožefina je izvedela šele pretekli teden, da ima mlačno, mesto matere. Njen oče je prepričan, da je nadi tega zapustila dom.

Mrs. Straus v nevarnosti.

JERUZALEM, Palestina, 9. apr. Lovska ekspedicija, kateri je nadelovala Mrs. Straus, je ušla za las velikim nevarnostim od divjih slonov in rinocerosov v notranjosti Afrike.

ADVERTISE in "Glas Naroda".

MEHIŠKI MUZIKANTI

Pri vseh mehiških slavnostih igra boben največje vloge. Ostali instrumenti pridejo šele v drugi vrsti vpoštev.

Novice iz Slovenije.

60-letnica kanonika Barleta.

12. marca je proslavil 60-letnico slovensko-hrvaški pisatelj kanonik Janko Barle. Barle se je rodil leta 1869, v Budanju pri Vipavi. Šole je končal v Novem mestu, Karlovcu in Zagrebu. Bogoslovne študije je končala leta 1892 v Zagrebu. S pisateljskim delovanjem je pričel že leta 1887 v "Dolenjskih novicah". Potem je aktivno sodeloval pri "Dom in Svetu", kjer je napisal mnogo literarnih in zgodovinskih stvari. Pisal je za "Koledar" in "Slovenske večernice". Bil je sodrnik Maticе Slovenske. Barle se je mnogo bavil z zbiranjem narodnih pesmi. Leta 1890 je pričel aktivno sodelovati pri "Slovenu". Objavil je velike pripovedne novele. V "Zgodovinskem zborniku" je objavil večje število člankov in razprav iz slovenske zgodovine. Bil je tudi sodrnik "Loyca" in "Angelika". V hrvaški literaturi je nastopil v zagrebškem "Katoliškem Listu". Pisal je tudi v "Obzor". Sodeloval je v znanstvenih listih. Zlasti je v "Liječnickem Vjesniku" objavil mnogo zanimivih razprav o zgodovini hrvaškega zdravništva in o boleznih na Hrvaškem. Pisal je za literarno revijo "Prosvjeta". Dalje časa je bil urednik izdaj Društva sv. Jeronima. Leta 1913 je postal urednik ugledne glasbene revije "Sv. Cecilije", ki jo urejuje še danes. Pri "Narodni politiki" sodeluje danes v literar. pripovednem področju.

Po nesreči obstreljen.

24. marca se je pripetila v Trnovskem pristanu v 7. št. 14 težja nesreča, pri kateri je postal 20. letni dimnikarski pomočnik Vojteh Kocjan žrtev otroške neprevidnosti. Kocjan je ometal na podstrešju vile dimnik. Kmalu sta prišla za njim na podstrešje dva deklica, ki sta se jela sukati okoli njega in mu kazati flobertovko. Jelva ju je Kocjan opozoril k previdnosti, je že počelo. Flobertovka je bila nabasana in je drobnim izstrekom udaril Kocjana naravnost v glavo ter mu obital pod lesnim očesom. Otroka sta pobegnila, Kocjanu pa je priskočil na pomoč dimnikarski pomočnik, ki ga je odvedel s podstrešja. Rešilni avto je kmalu nato odpeljal ranjenca v splošno bolnico in je bila izvršena operacija. Ker je ranjenec krogla obitala v glavi, se je bati, da bodo nastale komplikacije in bo mladi dimnikar ostal brez čnega očesa.

Sinček pri mrtvi materi.

Marija Leskovšek, 40-letna vdova po rudarju stanujoča s svojimi otroki in starši v Toplicah, je doletela in je morala iskati zdravniške pomoči v ljubljanski bolnici. Koncem marca je nenadoma prišla domov in vsi otroci so jo vedva sprejeli z največjim veseljem. Ko je zvečer legla k počitku, je tožila, da ji ni dobro. Seveda otroci in njeni starši pri tem niso slutili, da žive ne bodo več videli. Dobro so jo pokrili in jo vožili lahko noč, 10-letni sinček pa je zvesto ostal pri materi in se vlezel k njej v posteljo.

Ker sta mati in sinček ležala v jutraj preko običajne ure, ju je šel eden izmed domačih klicati. Mati je bila mrtva.

Ponesrečena delavka.

V Kornovi delavnici na Poljanski cesti se je ponesrečila 20-letna delavka Marija Vidmarjeva, doma iz Črne vasi pri stroju za striženje pločevine. Med pogovorom z neko tovarišico se je po neprevidnosti okrenila od stroja proč in je rezilo pograbilo za obe roki. Nož ji je prerezal prste počez na obeh rokah, tako da ji je prišla kri brizgati v curkih. Vidmarjevo so morali spraviti s privatnim vozom v največji naglici v splošno bolnico.

Pretep in nož.

V Trbovljah se je sprl 24-letni rudar Alojzij Pirc s tovarišem Ivanom Kraljem in Alojzijem Voglarjem. V gostilni je nastal silen amuš in truse in naenkrat se je opotekel Pirc z veliko rano v hrbtu, prizadeto z nožem, v kot. Težko ranjena Pircu so takoj odpravili na vlak in ga odposlali v Ljubljano v splošno bolnico.

Malnska mama.

Te dni so položili v Begunjah na Notranjskem k večnemu počitku gospo Marijo Medenovo, mater ugledne notranjske družine. Pokojnica je bila rojena v Sačevem proi Borovnici. Poročila se je že v zgodnji mladosti. Niti 15. leta se ni dopolnila. Življenje je dala 14 otrokom, izmed katerih jih živi 10 in so vsi na uglednih življenjskih pozicijah, sinovi večidel trgovci in industrijci. Kako priljubljena je bila pokojnica, so pričali baš njeni zadnji dnevi, ko so hodili poslavljati se za vedno od nje k mrtvaškemu odru tuji in domačini. Velike procesije so romale tja doli k Medenovu malnu, da se poslednjič vidijo "malnska mama". Zlata "malnska mama", kakor so jo nazivali, je imela vedno odprto srce in odprte roke za vsakogar, ki jo je prosil pomoči in tolažbe, ali ga je sama smatrala vrednega podpore. Koliko vrece je napolnila za božji lon, koliko otročjih ročic je prejelo od nje vsaj kos kruha! Nešteti je bila skrbna botrica, ki ni nikoli pozabila svojih krščanskih botrinskih dolžnosti.

Jaz sem "deseti brat".

V Okroglici se je pri Slabečki oglasil cigan. V hiši stanujeta le dve ženski, ena nema, druga pa neozdravljivo bolna. Tema dvema revicama se je predstavil:

"Jaz sem 'deseti brat' in imam čudno moč, da ozdravljam ljudi od vseh bolezni. Vi ste bolni. Rotim vas, da mi daste nekaj denarja — samo na posodo za dva dni — pa boste do velike noči zdravi. Vsaka dva dni vam bom prinašal iz daljnih krajev zdravila, ki bodo gotovo pomagala".

Bolnica se je izgovarjala, češ, da nima denarja, da bi pa zelo rada videla, če bi ji pomagal do zdravja.

Cigan jo je ostro pogledal in ji dejal:

"Čisto natančno vem, kaj mislite in koliko imate denarja. Zato ne tajite, če hočete, da vam pomagam".

Ženska mu je verjela in obljubila denar. V nedeljo ji je prvi prinesel "zdravila" — v stekleni

Zanimivosti iz Jugoslavije.

Tihotapci oškodovali državo za 20 milijonov dinarjev.

Pred dnevi so carinski organi aretirali več članov tihotapske tolpe, ki je oškodovala jug. državo za več milijonov dinarjev. Tihotapstvo izvršujejo večinoma sumljivi ljudje brez poklica in bivašča, med katerimi so celo bivši uradniki in odpuščeni privatni nameščenci, ki zaradi slabih ocen ne morejo dobiti poštenih službe. Iz te vrste ljudi so se doslej navadno rekrutirali zasačeni tihotapei.

Tihotapsko tolpo, ki jo je beograjska policija odkrila te dni, je pa organizirala neka beograjska znana tverka. To je bila tverka Josipa Mejuhaca, ki ima svoje prostore v ulici Kralja Petra. Tverka se je bavila večinoma s prodajo svile in svilenih izdelkov. Ker se pa mora plačati za uvoženo svilo visoko carino, tverka ne bi mnogo zaslužila, če ne bi tihotapila svile. Da bi imela čim več dobička, je tverka organizirala tihotapsko družbo, ki je tihotapila svila v jug. državo.

Doslej se ni bilo mogoče ugotoviti, kako dolgo je tverka prodajala vtihotapljeno svilo. Gotovo pa je, da je prodajala tako svilo že več let in je oškodovala državo za več milijonov dinarjev.

Carinski organi so takoj po odkritju tihotapev uvedli strogo preiskavo in ugotovili, da je tverka vtihotapljala svilo s pomočjo zabojev, ki so imeli dvojno dno. Razen tega je tverka vtihotapila velike množine svile tudi na ta način, da je naročila vedno več zabojev blaga. Med temi so bili zaboji z mauj vrednim blagom, kakor nogavicami ter zaboji z dragoceno svilo, za katero je treba plačati visoko carino. Tverka je dala carinisti zaboje, kakor da bi bile v njih samo nogavice.

Končno so cariniki prišli sleparji na sled. Odkrili so organizirano tihotapstvo in prijavili tverko cariniskim oblastem. Policija je zaplenila vse poslovne knjige tverke in jih pregledala ter tako ugotovila, da je tverka Mejuhaca vtihotapila ogromne množine svile in oškodovala državo za 20 milijonov dinarjev. Samo za zasačeno tihotapstvo je bila tverka obsojena na 1.800.000 dinarjev globe.

Ko je lastnik tverke Josip Mejuhaca izvedel, da so razkrinkali njegove tihotape, je takoj začel razprodajati svoje trgovino in je

ei z vodo mešan terpenin, da je bolj dišalo. Ženska je res mislila, da je to tisti čudoviti lek desetega brata ter mu je izročila ves svoj denar 340 Din., več ni imela.

— In sedaj je tega romana konec: zdravila niso pomagala, sosetlje so ugotovili, da je to terpenin, ena je sedaj brez zdravja in brez denarja, orožniki pa iščejo ciganskega desetega brata, ki pa je gotovo že za devetimi gorami.

Nož v krojačevem želodcu.

Pred dnevi so pripeljali v zagrebško bolnico kaj čudnega bolnika. Na kolodvoru je nenadoma postalo slabo Albinu Vidmarju, krojaču po poklien. Krojač je tožil, da ga boli v želodcu, zato so ga rentgenirali. Zdravniki so na veliko začudenje ugotovili, da ima krojač v želodcu okoli 15 cm dolg nož. Vidmar, ki je doma iz Slovenske Bistrice, je zdravnikom pripovedoval, da je zbolel na legarju pri vojakih in so ga zato poslali domov. Doma je ležal več dni v hudi vročini. Pri njem je bila le sestra Matilda, ki mu je pozneje povedala, da je v vročici požrl žepni nož, ki je bil na omari.

Vidmar pa tega ni verjel. Ko je ozdravil, je odpotoval iz Karlova v Koprivnico. Med potjo mu je pa postala na zagrebškem kolodvoru slabo. Vidmar je hodil več tednov z nožem v trebuhu okoli in se zadnje čase je čutil v želodcu bolečine. Misli pa je, da izvirajo od reka, zaradi katerega je bil že dvakrat operiran. Vidmarja bodo zagrebški zdravniki operirali in mu vzeli nož iz želodca.

celo tverko prepisal na svojega družabnika.

Mislil je, da bo še utegnil prodati večino blaga in z izkupičkom pobegniti iz države, kar se mu pa ni posrečilo. Oblasti so proti njemu takoj uvedle preiskavo in mu zaplenile trgovino.

Mejuhaca pa policija ni več ujela. Pobegnil je iz države. Baj se je zatekel v Bolgarijo, kjer je v nekem mestu že odprl novo trgovino.

Tako se je posrečilo jug. oblasti odkriti drugo veliko tihotapsko tolpo. Prva največja tihotapska družba je bila prijeta preletom dni. Organiziral jo je trgovec Šenker v Beogradu in je bil zaradi tega obsojen na 6 milijonov dinarjev globe. Sodi se, da bo tverka Mejuhaca obsojena še na večjo globo, tako da bo to največja denarna kazen, ki je zadela jugoslovanske tihotapee. Beograjski trgovski krogi z zanimanjem sledijo odkritjem policije.

Vest o velikem tihotapstvu je povzročila med njimi prave senzacije. Tverka Mejuhaca je bila huda konkurenca vsem trgovcem s svilo v Beogradu. Prodajala je lahko svoje blago znatno ceneje, neko druge tverke, ki se plačevale visoko carino.

15-letni pastirček ubil volka.

Kakor je David s pračo ubil Goljata, tako je 15-letni pastirček iz Utovega sela pri Mostarju dne 12. marca ubil volka.

Po strašni zimi, ki jo je pretrpela Hercegovina, je nastopila pomlad. Posebno Papovo polje je čisto pomladansko. Zato se ovece pasejo na sočni travi. Dne 12. marca je mali Vide Rajić gibal na pašo ovece svojega očeta. Ko je opetih popoldne prignal ovece na zaj v stajo, jih je skrbno zaprter veselo piskajoč na pastirsko piščal, odšel domov v vas Utovo selo.

Staja se nahaja zunaj vasi v taki legi, da se lepo vidi z ondotne železniške postaje. Tam je ravno stal potniški vlak, ki vozi iz Dubrovnika v Mostar. Radovedni potniki so gledali skozi okna in opazili, kako se je staja približala velik volk ter napadel ovece. Začeli so vpiti ter klicati pastirke da je volk v staji. Fantje je razumel ter odhitel nazaj proti staji ne da bi se preveč razburil. Mirno je vtaknil pastirsko piščal v srajco ter potegnili iz nedrj pračo. Na to je pobral na tleh prime ren kamen ter ga vtaknil v svojo pripravljeno orožje.

Ko je volk opazil, da se bližadeček, je pustil ovece ter se obrnil proti njemu. Fant se je spretno umaknil ter sprožil pračo v trenutku, ko je volk skočil preko ograje proti njemu. Volk je za del tako dobro, da ga je ubil. Voli je bil 48 kg težak in 170 cm dolg.

Mrtvem volku je še kakor v izzivanje odprl žrelo, nato pa je mirno zopet odšel domov, piskajoč na svojo piščal. Za njim je prišel na bojišče fantov strie, k je volka odr.

Ampak tič je, ta Vide.

KNJIJEVNOST.

V Ljubljani je začela izhajati, krasna mesečna revija "Ilustracija", ki se po svoji opremi in vsebini lahko meri z marsikaterim angleškim magazinom. Revija je bogato ilustrirana. Naročnina za inozemstvo je 120 Din. Naslov "Ilustracija", Miklošičeva ulica 5 Ljubljana, Jugoslavija.

OGLAS.

Radi boleznih se proda dobro ideo Rooming-House, 50 sob, vse lepo opremljeno, v sredini mesta zmeraj polno oddano, po zelo nizki ceni, za gotov denar.

I. Polinger,

18 N. Racine Ave., Chicago, Ill. (3x 10—13)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNI Y AMERIKI.

Peter Zgaga

Med pisimi, ki jih dobivom sleherni dan, je bilo včeraj tudi eno, v katerem me imenuje čitateljica "dragi Zgagac" ter mi očita, da nisem še nikdar pisal takih bedastosti, kot sem jih prejšnji teden.

Prav rad verjamem, človek ni vedno razpoložen.

Celo najboljši šivalci se včasih kak slunnik izpridi.

Med pisimi, ki jih dobivom sleherni dan, je bilo včeraj tudi eno, v katerem me imenuje čitateljica "dragi Zgagac" ter mi očita, da nisem še nikdar pisal takih bedastosti, kot sem jih prejšnji teden.

Posebno na pijance je imel veliko piko.

Po neprestanih grožnjah in prigovarjanjih se mu je posrečilo, da je največjega pijanca k vodi preobrnil.

Tri leta ni močnik pokusil nobene alkoholne pijače.

Toda nekega dne se je završila izprememba.

Župnik ga je srečal na ulici, ko se je majal semtertja ter veselo prepeval.

— Za božjo voljo! — je vzkliknil župnik. — tak tako, tak tako! Tako razočaranje ste mi pripravili. Tri leta sem bil vesel in zadovoljen, danes sem pa zopet nesrečen.

— Je že tako, gospod župnik, — je zajecal pijanček. — Jaz sem bil pa tri leta nesrečen in slabo volje, danes sem pa zopet srečen in vesel.

— Ta svet je dolina solz, — pravijo pesniki.

V Texasu pa živi neka sto let stara ženica, ki pravi: — Zdi se mi, da sem zato dosegla tako visoko starost, ker sem se vedno smejala.

Komu naj torej človek verjame?

Predsednia Hooverja imajo suhači precej v krempljih.

Tekom volilne kampanje jim je obljubil, da jim bo šel v slučaj izvolitve na roko, zdaj pa mora izržati besedo.

Zankrat namerava napotiti vse svoje uradnike k svečani izjavi, da ne bodo nikdar več pokusili nobene opojne pijače.

Uradniki mu bodo brez dvoma agodili ter obljubili oziroma pri-segi.

Hooverjevi naporu pa niso posebno hvalevredni.

V marsikaterem slučaju se bo izkazali kot zavajanje h kriviprigrigi.

V državi Wisconsin so se pred kratkem vršile značilne volitve.

Skoro dve tretini volilcev se je izrazilo proti prohibiciji.

Dve tretini zoper prohibicijo to je že dosti.

Eno tretino pa najbrž tvorijo butlegarji in prohibicijski agenti.

Bolgarski kralj Boris se mudi v Berlinu.

Predsednika Hindenburga je prosil, naj ga sprejme v avdi-jenci.

Kdo ve, če se Hindenburg še spominja, da je bila tekom svetovne vojne Bolgarska na strani centralnih sil. To je nazadnje stranska stvar. Važno je, da ne sme Bolgarska nikdar pozabiti žalostne vloge, ki jo je igrala tekom svetovnega klanja.

V življenju se dogajajo čudne in zagonečne stvari.

Živela sta dva prijatelja. Prvi je bil pridlen, drugi pa lenih prve vrste.

Prvemu se je v vztrajnostjo posrečilo spraviti skupaj lepo premoženje.

— Vidiš, to je za starost, — je prigovarjal lenuh. — Kaj boš pa ti počel na stara leta, ker si že zdaj večkrat lačen kakor sit.

Tako je govoril in je še naprej stiskal in štedil, dočim je lenuh brezskrbno živel.

Pa kaj se je zgodilo?

Stedljivec je nekega dne nenadoma umrl, lenuh se je pa z njegovo vdovo poročil.

STRAHOTE LAKOTE NA KITAJSKEM

Že v starih časih s obile znane lakote na Kitajskem, ki so se vedno od časa do časa pojavljale. Zadnja velika lakota je bila l. 1878. Takrat je po približnih cenitvah umrlo nad 8 milijonov ljudi od lakote. Letos pa vlada na Kitajskem taka lakota, kakršne ne pomni zgodovina Kitajske. V devetih provincah je vsled velikanske suše bila vsa žetev uničena. Suša je bila taka, da se niti v jeseni ni moglo misliti na to, da bi se nanovo posejalo. Število ljudi, ki so že doslej umrli od lakote, se čeni od mednarodnega odbora za pomoč gladnim na 12 do 20 milijonov.

Ta odbor javlja med drugim: Povsod sami sestrade. Od desetih hiš jih je devet zapuščenih. Od 1. oktobra do 31. decembra je bilo samo iz pokrajine Šansi prodanih in odpeljanih 17.000 žena in deklet, katerih bodoča usoda je morda še hujša od preostalih. Vse povsod ležijo trupla od lakote umrlih ljudi in otrok, ki so plen psov in roparskih ptic. Kljub precejšnji pomoči, ki prihaja iz vseh krajev sveta, ni zaenkrat nobenih izglelov, da bi se strašno stanje poglobilo. Pod pokroviteljstvom Društva narodov in Rdečega križa prične te dni živahnija akcija za pomoč tem krajem.

ZVERINSKA MATI

V Steyru se je te dni vršil proces proti 32 letni Alojziji Hochgatterer, ženi železniškega kontrolorja, ki je bila obtožena, da je utopila svojo sedemletno hčerko. Zakon med njo in kontrolorjem je bil več let prav idiličen. Pozneje pa se je ona podala razuzdanemu življenju. Mož ji je vedno oprostil njene grehe iz ljubezni do edine hčerke. Ker pa je žena kljub temu nadaljevala s svojim žalostnim življenjem, je mož vložil tožbo za ločitev zakona. Da bi se možu maščevala, je Alojzija Hochgatterer neposredno pred razpravo, ko je bil mož v službi, odvedla sedemletno hčerko do reke ter jo brez usmiljenja vrgla v de-ročo vodo. Na obali je postavila nekaj igrače, da bi izgledalo, kakor da je otrok sam padel v vodo. Ko so drugi dan našli truplo uboge hčerke ob reki, je tako odigrala ylogo žalostne matere, da nihče ni mislil na ta strašni zločin. Mož ji je med tem vse odpustil in sta delj časa živela v slogi in prijateljstvu. Pri zločinski materi pa se je pričela pojavljati slaba vest in končno je priznala svoje strašno dejanje.

Te dni je ona stala pred sodiščem, kjer je priznala, da je storila zločin iz sovraštva do svojega moža, ki je edino hčerko zelo ljubil. Obsojena je bila na deset let težke ječe.

Miss Ruth Nichols

navdušena avijatorka iz Rye, N. Y. Premerila je že 12.000 milj ter obiskala 38 držav.

10 letnica boljševiške revolucije na Madžarskem.

Danes bi morala madžarska demokracija žalovati, reakcija pa proslavljati jubilej, kajti 21. marca 1919 se je morala meščansko socialna demokracija koalicijska vlada umakniti boljševiški vladí Bele Kuna. Pred 10 leti je bila na Madžarskem za dolgo pokopana demokracija misel in položaj. Trden temelj obnove fevdale vladavine, ki je sledila čez 133 dni. Socialna in narodna groteska, znana pod imenom vlade, madžarskega boljševizma, ni samo podaljšala fiktivnega vojnega stanja nad Madžarsko na eni ter Češkoslovaško in Rumunijo na drugi strani za nekaj mesecev, marveč je ugledila pot tudi reakciji in s tem zadržala politično in gospodarsko konsolidacijo tega dela Evrope. Da je moralo priti spomladi leta 1919 na Madžarskem do anarhije, je bilo jasno vsakomur, kdor je poznal to državo. Poraz v svetovni vojni, nagel padec madžarske hegemonije in madžarski temperament kot tak, to so bili glavni činitelji, ki so priveli do anarhije. Veliko število madžarskih ujetnikov v Rusiji, pomanjkanje stanovsko zavednega meščanstva in politična neizkušenost kmetov, to so bili v drugem letu po Leninovi zmagi najboljši pogoji za anarhijo v obliki boljševizma. Anarhija je zavladovala na Madžarskem pravzaprav že v oktobru 1918, ko je bila uničena vojaška moč Habsburžanov na Madžarskem.

Polom je prišel za Madžare nepričakovano, bil so brez programa in brez vodje. Noben politik ni vedel, kaj hoče, se manj pa, kaj more. Pet mesecev meščanske revolucije lahko smatramo za dobo duhovnega in družabnega razkranjanja po vojaškem polomu Avstro-Ogrske. Narodne manjšine so se ločile od Madžarske, zavezniške armade so okupirale manjšinsko ozemlje in s tem je bilo teče prizadeto zlasti madžarsko gospodarstvo. Od novembra 1918 do marca 1919 so bili na dnevnem redu roparski napadi, požigi in organizirane tatvine, ne da bi zločinec kdo zasledoval in kaznoval. V Budimpešti je pa začela že v novembru 1918 s polno paro delovati boljševiška propaganda. Najboljši pro-

pagatoriji boljševizma so bili madžarski vojni ujetniki, ki so se vrnili iz Rusije. Boljševiška propaganda je učinkovala kot požar, nahujskala je že itak nezadovolje in ogorčenje vojake in kmalu je postala sordga gospodar mesta. Socialna demokracija je spoznala, da so njene strokovne zveze in strankarske organizacije edine organizacije, ki so se ostale po polomu vojaške moči in anarhije. Vendar pa ni bila dovolj močna, da bi mogla nastopiti proti boljševiški agitaciji. Dala se je potiskati boljševikom vedno bolj na levo, takojšnjih volitev v narodni svet ni dovolila, marveč jih je sabotirala iz razumljive bojazni, da ostane v parlamentu v manjšini. Tako je Bela Kun brez večjih težav strmoglavil dezorganizirani in brezglavi režim.

Prezident republike Karoly je spoznal, da ima pred seboj anarhijo. Izbral je priliko, ki mu jo je nudila demarsa vrhovnega poveljstva zavezniških armad na Balkanu, da mora Madžarska odstopiti še del svojega ozemlja, za pretevalnost proletariatu. To je bil vednomno najusodnejši in najneumnejši korak, kokskega more za kriviti državnik. Proletariat, obstoječ iz nahujskanih socialnih demokratov, iz male strankarske garde Bele Kuna in iz brezposelnih mornarjev vojne mornarice, je stopil na krmilo in ustanovil diktaturo, ki je bila v danih razmerah edina možna oblika vladavine. Da so diktaturo uvedli boljševiki, se da pojasniti s psihološkim učinkom, s katerim so vplivali na Madžare takrat zmagoviti boji ruskih boljševikov. Tako se je zgodilo, da boljševiški prevrat na Madžarskem ni bil za Madžare prevrat, marveč, da se je zdel prve dni novega režima nujen ukrep za narodno samozaščito. Vsi državni uradniki so ostali na svojih mestih in žalostni ostanki armade so se prekrstili v rdeče vojake.

Šele pozneje so se pričele konfiskacije imetja in preganjanje cerkve, toda vladni organi so kot dobri buržuji ostali na svojih mestih in so konfiskacije tako sabotirali, da je bila škoda le neznatna. Ni izključeno, da bi se bila mogla diktatorska oblika vlade Be-

le Kuna na Madžarskem obdržati, ker je jamčila za notranji red in zavzemala k mirovni konferenci odklonilno odnosno zavlačevalno stališče. Toda moskovska internacionala je naročila svojemu agentu Bela Kunu širiti po Evropi boljševiško revolucijo in tako je moral nastopiti z orožjem tudi proti Češkoslovaški. Na poziv mirovne konference, naj se umakne, je Bela Kun krenil proti Rumuniji, da bi naropal živil, kajti Budimpešta ni imela kaj jesti. Brezuspšne ekspedicije, zlasti pa šikaniranje kmetov in meščanstva, je bilo za boljševiški režim usodno. Ko so Madžari spoznali, da jim boljševiški režim ne more pomagati iz težkega položaja, so izšli vojne načrte rdeče armade rumunskemu vrhovnemu poveljstvu in general Margareseu je vkorakal v Budimpešto. 48 ur pred prihodom rumunske vojske so pobegnili ljudski komisarji v Avstrijo in 6 avgusta 1919 se je pričela doba narodne reakcije v nadvojvodo Jožefom Habsburškim na čelu.

VPLIV OKOLICE NA OTROKA

V "Muncheuer Medizinische Wochenschrift" piše neki zdravnik. Poklicali so ga k 4 letnemu otroku, ki je že pet dni neprestano bljuval. Vsako jed, vsako piščo je dal nazaj, pa najsi so mu jo dali v veliki ali majhni množini, toplo ali mrzlo, večkrat ali le poredkoma. Prepeljali so otroka v bolnišnico in dali so mu zdravila, pa ni tudi nič pomagalo. Bled, shujšan in čisto onemogel je ležal otrok v postelji, nihče mu ni mogel pomagati, pa ga je šest zdravnikov zdravilo. Slednjič je prišel prvi zdravnik na tole misel: Napravili so otrogu gosto mlečno rižovo jed, in zdravnik je krmil z njo otroka; prigovarjal mu je in mu je energično prepovedal, da ne sme bljuvati — in pomagalo je. Dve uri nato je otrok že samodejno hotel jesti. Rešitev uganke je bila tale: "Pri zadnjem razgovoru z otrokovimi starši se je potrdilo moje domnevanje, da je nekdo v otrokovi okolici bljuval; Občutljivi otrok tega vpliva ni mogel prenesti. Torej tipični duševni prenos. Nadaljni potek bolezni je bil tak, kot sem pričakoval; ne da bi bil še enkrat bljuval, odšel otrok čez dva dni iz bolnišnice domov. Tudi pozneje se napači niso ponovili."

Kriza nemškega parlamentarizma se bliža višku.

Nemčija preživlja zadnje mesece politično krizo, ki je sicer ne spremljajo nikaki nemiri, še manj krvavi dogodki, ki pa je vendar globlja in po svojem bistvu težja, nego so bili dosežani mnogostevilni notranji pretresljaji mlade republike.

Večmesečno prizadevanje kancelarja Mullerja, da si zagotovi zanesljivo večino v Reichstagu, da ustvari "veliko koalicio," se je izjalovilo. Pogajanja so se spričeli ostrih nasprotij med zahtevami katoliškega centra in ljudske stranke morala ustaviti in vlada je stopila pred parlament ne-le brez zagotovljene opore, na katero je računala, marveč tudi brez slehernega zastopnika katoliškega centra, ki na ta način prvič v zgodovini povojne Nemčije ne sodeluje pri vodstvu državnih poslov. V takih razmerah se je otvorila proračunska debata, ki bo odločila o usodi Mullerjeve manjšinske vlade.

Državni kabinet je odločen sprejeti bitko v parlamentu in, če podelje, izvajati tudi posledice, Muller bi odstopil. A kaj potem? To je vprašanje, o katerem živahno razpravljajo vsi nemški politični krogi. Pojavljajo se najrazličnejši nazori in nasveti, kako izvesti Nemčijo iz sedanjega nevzdržnega položaja.

Mnogo se govori in piše o življenjski krizi nemškega parlamentarizma, celo o nevarnosti za obstoj weimarske ustave in republikanske vladavine. O tem ne razpravljajo samo desničarski krogi, ki se nikdar niso mogli pomiriti z novim režimom. Stvari so prišle tako daleč, da je nevarno zapisal celo preiskušeni republikanec, bivši državni kancelar dr. Wirth, voditelj levega katoliškega krila: "Takako ne more iti dalje, sicer grozi demokraciji v Nemčiji enaka usoda, kot jo je doživel liberalizem v Italiji. Vsa ta groteskna šala zadnjih mesecev je predhodnik fašizma." Dr. Stresemann pa je na sestanku centralnega odbora ljudske stranke tako-le obeležil nemški notranji položaj: "Preživljamo nevarno krizo parlamentarnega režima; končati se mora zloraba avtoritete političnih strank!"

Zdravniki, ki hočejo lečiti, bol-

no politično telo, ponujajo najraznovrstnejša zdravila. Recept ultraradikalnih fašističnih nacionalistov je znan. Toda njihovo število je majhno, a voditelji so taki, da se jim Nemčija gotovo ne bo izročila v zdravljenje. Resnejši in opasnejši so načrti nemških nacionalcev pod novim vodstvom novinskega magnata Hugenberg. Državni predsednik Hindenburg naj bi razpustil parlament in imenoval vlado z diktatorsko oblastjo. Med imeni mož, ki naj bi načelovali taki vladi, se navajajo general Groner, bivši državni kancelar dr. Luther in bolj tiho — čeprav ne manj željno — sam Hugenberg. Seveda so to za sedaj zgolj osnutki, ki le tomačijo želje in namere izvestnih krogov. Njih izvedba bi v Nemčiji, kjer je močan, dobro organiziran delavski razred, naletela na silen odpor. Na vsak način ne bi šlo brez težke domače borbe. Končno ni nič manj ko verjetno, da bi predsednik Hindenburg sploh hotel pristati na tako tvegano operacijo.

Tudi v krogih sredine in leve se resno razpravlja o novih potih, po katerih naj krene nemško politično življenje. Teodor Wolff zagovarja ustanovitve velike republikanske stranke, ki naj bi združila demokrate, del centra in ljudske stranke ter elemente, ki so sedaj razsejani po bavarski kmečki stranki, gospodarski stranki in drugih manjših skupinah ali pa sploh ne pripadajo nobeni politični stranki. Taka nova republikanska stranka, s katero bi se precej zmanjšalo strankarsko razsulo, naj bi bila stebel bodoči vladi.

"Mladomški red," čegar voditelj Mahraun pelje najostrejšo borbo proti Hugenbergu, in njegovemu nacionalističnemu fašizmu, predlaga izpremembo sedanjege volilnega reda, novo razdelitev države na samoupravne celote, ojačanje centralne oblasti, uvedbo gospodarskega sveta, ki naj bi razbremenil Reichstag, in zlasti mere, ki naj bi omejile vpliv parlamentarnih frakcij na ministre. V bistvu se s takimi ukrepi strinjajo tudi mnogi demokratski republikanske sredine z deloma novimi idejami in nekaterimi novimi ljudmi.

Na vsak način mora Nemčija omejiti število strank, ki itak ne odgovarjajo socialni delitvi ljudstva in ovirajo konsolidacijo nemške demokracije. Brez koncentracije državi zvestih, za domač socialni mir vnetih in politiki sprave narodov privrženih slojev proti Nemčiji velika opasnost domačih bojov in avantur raznih prevratnih elementov skrajne desnice in leve. Mogoče je sicer, da se v zadnjem trenutku vendarle posreči zagotoviti sprejem proračuna in celo obnoviti z uspehom pogajanja za veliko koalicio. To pa more biti le začasna rešitev. Brez temeljitih remediur v strankarski konstelaciji se kriza nemškega parlamentarizma ne da stalno izlečiti.

SPORT KOT ZDRAVILNO SREDSTVO

O tem predmetu je govoril prof. Staehelin v Baselu.

"Malokdaj priporočajo sport naravnost kot zdravilno sredstvo. Veliko pogosteje se dogodi, da ga uporabi zdravnik kot obrambo proti boleznim, še pogosteje pa, da ga mora iz gotovih vzrokov omejiti ali pa celo prepovedati. Prednosti sporta se javljajo na eni strani na nervozno-psihicnem polju, na drugi strani na telesnovzgojnem polju. Pač pa ni še nikakor znano, kako se dajo potom harmonične vzgoje telesa in potovanja mišičevja preprečiti bolezni, kot n. pr. rak ali arterioskleroza. Včasih mislimo na to — n. pr. pri tuberkulozi —, da dosežemo razirjenje prsnega koša; a je veliko vprašanje, če baš to umetno razirjenje ne povzroči novih bolezni. Najbolj utemeljen je še vpliv sportnega delovanja na utrditev telesa. Po mojih osebnih vtisih so otroci, ki so se veliko gibalni na prostem in so bili bolj utrjeni, precej manj oboleni kakor drugi. Nevarnosti sporta obstojijo v prvi vrsti v pretiravanju in v preenevanju tega, kar sem zmožen. Na to dejstvo morajo posebno paziti učitelji telovadbe in sporta; telovadba ne sme iti nikdar tako daleč, da se otrok utruji.

Glavno torišče, kjer se uporablja sport kot zdravilno sredstvo, so nevrozne obolevnosti. Večkrat se zgodi, da se zdi kdo sam sebi manj vreden, ker misli, da njegovo telo ne more prenesti tega, kar prene-sejo drugi; pa dotičniki niso bolni. V takem slučaju je najbolje, če jih napelujemo na gojitve sporta; kmalu spoznajo, da so tudi oni marsičesa zmožni in so ozdravljeni. Zlasti radi uporabljamo sport, če se preveč redimo; to je že zato dobro, ker se potem predpisom dijete laže pokoravamo. Za vse druge bolezni pride sport le v toliko v poštev, ker omogoča z delom mišic in s sodelovanjem svetlobe, zraka in sonca ugodne pogoje zdravljenja. Če pa razumemo z besedo sport tudi že najenostavnejše telesne vaje, je uporabljiv pri celi množici bolezni. Saj je n. pr. zelo dobro, če jetične po možnosti tudi hodi in ne samo leži. Tudi pri protinu in sladkorni bolezni morejo telesne vaje imeti ugodne uspehe. Pogoj za uspeh sporta kot zdravilnega sredstva je ta, da zdravnik sam kolikor mogoče dobro pozna v poštev prihajajočo sportno panogo. Zato je treba prav posebno priporočati, da vsak medicince z vne mo goji sport, in potem kot zdravnik tudi še."

KLINIKA ZA ZDRAVE

Dr. Reis je priporočal. Namreč zavod za preprečevje bolezni in za študiranje konstitucije. Določeno število ljudi naj bi v odmoru šestih mesecev preiskali strokovni zdravniki z uporabo vseh modernih metod. Ta zavod bi omogočil prvo diagnostiko, posebno pri tuberkulozi, pri raku in pri arteriosklerozi bi zboljšal osebno varstvo proti boleznim, bi podal dobro medicinsko statistiko in bi bil učinkovit za vprašanja higijene. Dve težavi sta, ki ovirata take poskuse: materialna sredstva in pa klientela za preiskovanje. Prvo vprašanje naj bi rešila država, drugo vprašanje bi se pa tudi dalo rešiti; v poštev bi prišle osebe, ki se prostovoljno javijo, dalje zdravi člani bolniških blagajn, člani spor-nih klubov, osebe, ki so zavarovane na doživetje, šolski otroci, dojenčki. Sredstva za vzdrževanje takega zavoda naj bi dale zavarovalne družbe in bolniške blagajne, semintja tudi državne podpore. Če bi hole dotično osebo natančno spoznati, bi bilo potrebno: življenjski, natančen popis in natančna preiskava telesa, natančne mere telesa, preiskovanje funkcij čutov in duševnih funkcij, vsebina krvi. Z roko v roki s tem katastrof naj bi šlo sodelovanje z domačim zdravnikom. Dr. Reis si obeta od tega načina veliko uspehov.

HČI ANGLEŠKEGA KRALJA

princeesa Marija in Mrs. Edward Lascelles, žena Lascellesovega brata na svoji jutranji ježi.

ŠTIRIKRAT RODILA ČETVORČKE

Nemški listi poročajo o redkem primeru zakonskega blagoslova, ki ga je bila deležna neka rodbina v Meklenburgu. Zakoncema, ki sta se poročila šele pred šestimi leti, se je rodilo že 18 otrok, med njimi štirikrat četvorčki. Ta primer pa ni osamljen, kajti dunajska "Medizinische Wochenschrift" ve poročati o ženi, ki je rodila v zakonu z enim možem 69 otrok. Štirikrat je rodila četvorčke, sedemkrat trojčke, 16 krat pa dvojčke. Po ženinovi smrti se je mož drugič oženil in z drugo ženo je imel 18 otrok in sicer dvakrat trojčke, šestkrat pa dvojčke.

Zgodovina pa pozna še zanimivejše primere zakonskega blagoslova. Znameniti so takozvani hamelski sedmorčki, ki jih rodila neka mati v hanoverskem mestu Hamelu. Primer, da rodi žena sedem otrok naenkrat je tako redek, da je bil v hamelskem primeru ovekovečen na spominski deski, ki jo je še sedaj hranijo na magistratu v Hamelu. V "Wier-ttenberški kroniki" je pa zabeležen redek primer, da so se leta 1503 rodili v Bonningheimu zakoncema Stratzmann, ki sta imela že 53 otrok, šestorčki.

NAZNANILO.

Naročnikom v državi Pennsylvaniji naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal zastopnik našega lista

Mr. Joe Černe

in ga obenem rojakom toplo priporočamo. Uprava lista.

Princ Abdul Kadir

sin bivšega turškega sultana Abdula Hamida. Kemal paša ga je izgnal iz Turčije in sedaj se preživlja v Budimpešti z igranjem v nekem ciganskem orkestru.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

CONAN DOYLE:

MAŠČEVANJE

Ljubavno razmerje lady Sannox-ove in Douglasa Stonesa je bilo javna tajnost. Zato ni čudo, da je zavladalo po vsem mestu velika razburjenost, ko se je razširila vest, da je šla lady Sannoxova v samostan. Zvedeli so tudi, da se je znamenitemu kirurgu Stonesu za vedno omračil um. Nekega dne je našel sluga sedečega na postelji, z blaznim smehljajem na obrazu. S svojo spretno roko je bil mogoč rešiti življenje in vsi so ga ljubili in spoštovali. Zaslužil je ogromne vsote in živel v razkošju. Ko je srečal lady Sannoxovo, najlepšo ženo Londona, se je na prvi pogled brezumno zaljubil vanjo.

Lord Sannox je bil tih in miren mož, ki se je zanimal za vrtnarstvo. V gledališču je bil spoznal mlado plesalko Marion Dawsonovo in se tudi kmalu poročil z njo. Ljudi je zanimalo vprašanje ali lord ve, kako ga žena vara. Odkar je bil Douglas Stones njen ljubimec, ni nihče več dvomil o tem, kakaj Stones s svojo nebrzdano impulzivnostjo ni megal prikriti svoje ljubezni. Videli so ga vsak večer, kadar je šel k svoji izvoljenki v poset. Tudi ona ni skrivala svoje ljubezni do Stonesa. Podnevi se je vozila v njegovi kočiji na izprehode in prihajala k vsem prireditvam v njegovi družbi.

Nekega zimskega večera, ko se je Stones že odpravil k lady Sannoxovi, je stopil v sobo sluga in javil:

"Neki gospod, Hanul Ali iz Smyrne, želi govoriti z vami!"

Turek je vstopil. Bil je majhne postave s skrivljenim hrbtom, temnimi lasmi in dolgo črno brado. V roki je držal rdeč turban.

"Česa želite, gospod?" je vprašal zdravnik.

"Prosimo vas, peljite se z menoj domov; žena mi umira. Evo vam sto funtov — samo hitite, prosim vas, hitite!"

Nuga-Tone ji je odpravil želodčne nered.

Tu je poročilo od Mrs. J. M. Blair, Oklawaha, Fla., katerega naj bi vsakodnevno. Mrs. Blair je stara 64 let in predno je jemala Nuga-Tone, je imela želodčne nered in nohena. Jed ji ni dala, sedaj uživa vse kar si počeli in tudi lahko prebavlja. To je čudovita novica za ljudi, ki imajo slab želodec in ki naj bi to zdravilo poskusili.

Nuga-Tone dela čudeže tudi v slučaju oslabele ledvice in mehurja, pomanjkanja spanja, zaprtja, glavobola, omotice, in slabihi bolezn. Ako ste slabega zdravja ali ako imate oslabele živce, tedaj bi morali uživati Nuga-Tone in opazili bi v nekaj dneh čudovito izboljšanje. Nuga-Tone lahko kupite v vsaki trgovini z zdravili, in ako ga vaš trgovec nima v zalozbi, mu recite naj ga za vas naroči od zalagatelja z zdravili.

—Adv.

GLAVNI

SPOMLADANSKI IZLET

v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

priredimo

dne 10. maja 1929

Z PARNIKOM

"Ile de France"

najnovejšim, najhitrejšim in največjim parnikom francoske parobrodne družbe.

MANJ KOT 6 DNI PO MORJU IN SAMO

2 DNI PO ŽELEZNICI

Dodeljene so nam najboljše kabine. — Za-arajte prostor in pite za vsa pojasnila na

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Tel. Barclay 0380.

Tri neraziskana področja.

Neki londonski list se je obrnil se to ne dogaja zavoljo zmanjšanju kopice znanih učenjakov, da bi nega tlaka, temveč zaradi povečane izrazilosti o treh svetovnih organskega življenja, ki so človeštvu danes še skoraj nepoznani. Gre za življenje v globlini zemlje, na dnu morij in v visokih zračnih plasteh. List je prejel veliko številno odgovorov, iz katerih posnemamo sledeče:

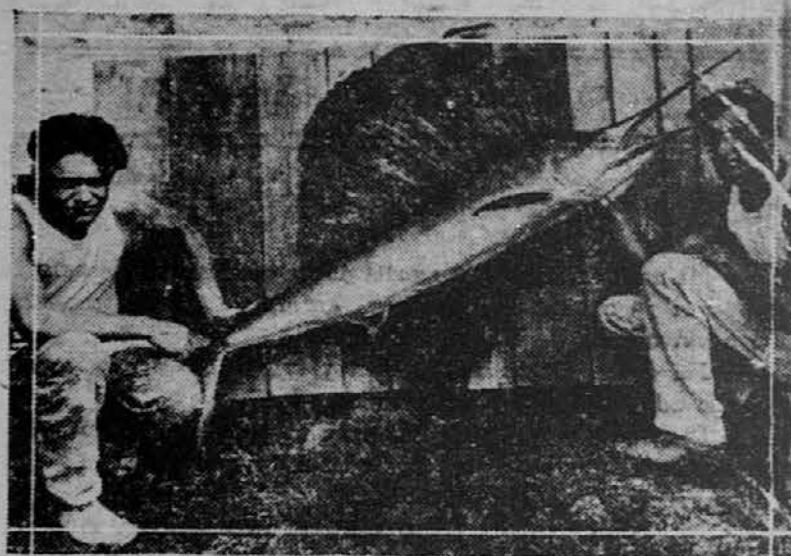
Dosedanja raziskovanja so se omejevala večinoma na geološko sestavo zemeljske skorje, ki jo poznamo da globlino, kakšnih 75 milj. Kar leži globlje, nam je uganka, ki jo skušamo rešiti z bolj ali manj duhoviti domnevami. Kar se tiče živih bitij, pa so učenjaki do danes mislili, da jih že v majhni globini zaradi pomanjkanja hrane in kisika ni. Tudi so pravili, da je življenje že zaradi naraščajoče temperature in tlaka v nižjem podtalju nemogoče. To teorijo je izpodneslo zanimivo odkritje zadnjega časa: v globlini kakšnih 1000 m so našli namreč neke še neznane bakterije, ki so se dale na površini "di gojiti in razmnoževati kakor vse druge klice vrste. Dognali so pa, da se preživljajo ta bitja z žveplenim ogljikovecem in da je njih življenje tesno združeno z eksistenco te snovi. Učenjaki stoje pred tem dejstvom kakor pred kakšno uganko. Zdi se jim pa gotovo, da sega vpliv zemeljskega ozračja dosti globlje, nego so menili do sedaj, da morajo v zemeljskih globlinah eksistirati še kakšna podobna bitja in da imajo podtalni rudninskih ležišč. Vse to bi treba šele dognati.

Globline morja so v primeri z zemeljsko površino še skoraj tako malo raziskane kakor globline podtalja. Še noben človek ni prodre globlje nego 300 m pod globlino, samo specialno konstruirani aparati so prinesli na dan kakšen primer favne in flore iz podmorskih prepado in tu pa tam se je posrečilo kakšna uspešna fotografija iz življenja te flore in favne. V splošnem menijo ljudje, da organizmi iz morskih globlin ne morejo živeti v morskih površinah, ker jih manjši tlak v višinah ubije. A to velja le za neke ribe, ki jim v višjih legah uide za življenje brez-pogojno potrebni plin iz tkaničja in jih raztrže. In kolikor se zdi,

PIŠČE, KI SE JE IZLEGLO V KOKLJI.

Praški listi poročajo o vrlo zanimivem pojavu v perutinskem svetu. V Podolšanah je zaklal neki kmet staro kokošo. Ko jo je žena odprla, se je silno začudila. Droba ni mogla spraviti iz košar, ker je bil preobilen. Morala ga je razsekati z nožem. Ko je izvela čreva, je našla v njih živo piščico, zavito v tanko kožico. Kokoš in piščice so poslali v Prago, kjer so jo oddali v zoološki muzej, da se ohraniti kot posebna redkost potomcem. Baje se je pred nedavnim časom pripetil sličen slučaj s kokošjo in živim piščancem v Češki Javornici.

PREDSEDNIKOV PLEN

Šest čevljev dolgo in 48 funtov težko ribo, katero je ujel Hoover pred svojo inauguracijo v Floridi, so nagačili ter mu jo bodo poslali za spomin.

PO POGREBU ZBLAZNEL

V Stredibližu Trnave na Slovaškem se je odigrala te dni zvečer avnka dr. Cimbalova v Kutni krvava tragedija. 35letni trgovec gori na Češkoslovaškem je nastal s sadijem Chmelar se je vnil po pogrebu svojega očeta zelo razso zdravnik misliti, da je bil dr. burjen in potrt na dom svojega Cimbalov zastrupljen z arzenom, tasta, pri katerem stanuje. Pri dr. Kralj pa z arzenom ali z atrovčerji se je zelo razburil, da ni plinom. Največjo važnost so pa dobili h kavi kruha. Žena mu je pomagala na izid kemične preiskave rekla, da je poslala po kruh, toda dr. Cimbalovega drobovja. V drobovček je prinesel žemljo namesto bovin niso našli nobenih sledov kruha. To je moža tako razjezilo, strupa, pač pa so ugotovili tudi da je vrgel vso posodo z mize. Na najmanjše sledove lekarstev, s katerkrat je planil pokonci in zlomil stol, na katerem je sedel. Videč, Splošno senzacijo je pa vzbudila da deca od strahu plače, jo je vrgel iz stanovanja in navalil na drobovju raznelo steklo, ki ga je no, ki jo je neusmiljeno pretepel, zločinec pomešal med jed, da bi Potem je planil na dvorišče in i-oba zdravnika umrla. Dr. Cimbal-skal deca, ki se je skrila v stajo, lov je podlegel, dr. Kralj je pa po kjer je delal njegov tasta. Chme-srečnem naključju ušel smrti. O-lar je navalil na tasta in ga udal-blasti so zločinec že na sledu. Ster-rih s pestjo tako močno po glavi, klen prašek so našli tudi pri dr. da se je za hip onemestil. Potem Kralju. Oba zdravnika je hotel prinesel sekiro, s katero je tasta razkral glavo.

Po umoru si je umil roke in odšel na orožniško postajo. Spotoma je srečal nekega židovskega trgovca, v katerega se je zaletel in ga vrgel v jarek. Na orožniški postaji je svoj zločin priznal. Prosil je, naj mu odsekajo glavo s sekiro, s katero je umoril svojega tasta. Orožniki so morilec izročili sodišču. Vse kaže, da se je ne-srečnemu možu po očetovem pogrebu zmešalo in da je umoril svojega tasta v hipu duševne zmedenosti.

POJASNJEN UMOR

V preiskavi umora ruskega zdrškem se je odigrala te dni zvečer avnka dr. Cimbalova v Kutni krvava tragedija. 35letni trgovec gori na Češkoslovaškem je nastal s sadijem Chmelar se je vnil po pogrebu svojega očeta zelo razso zdravnik misliti, da je bil dr. burjen in potrt na dom svojega Cimbalov zastrupljen z arzenom, tasta, pri katerem stanuje. Pri dr. Kralj pa z arzenom ali z atrovčerji se je zelo razburil, da ni plinom. Največjo važnost so pa dobili h kavi kruha. Žena mu je pomagala na izid kemične preiskave rekla, da je poslala po kruh, toda dr. Cimbalovega drobovja. V drobovček je prinesel žemljo namesto bovin niso našli nobenih sledov kruha. To je moža tako razjezilo, strupa, pač pa so ugotovili tudi da je vrgel vso posodo z mize. Na najmanjše sledove lekarstev, s katerkrat je planil pokonci in zlomil stol, na katerem je sedel. Videč, Splošno senzacijo je pa vzbudila da deca od strahu plače, jo je vrgel iz stanovanja in navalil na drobovju raznelo steklo, ki ga je no, ki jo je neusmiljeno pretepel, zločinec pomešal med jed, da bi Potem je planil na dvorišče in i-oba zdravnika umrla. Dr. Cimbal-skal deca, ki se je skrila v stajo, lov je podlegel, dr. Kralj je pa po kjer je delal njegov tasta. Chme-srečnem naključju ušel smrti. O-lar je navalil na tasta in ga udal-blasti so zločinec že na sledu. Ster-rih s pestjo tako močno po glavi, klen prašek so našli tudi pri dr. da se je za hip onemestil. Potem Kralju. Oba zdravnika je hotel prinesel sekiro, s katero je tasta razkral glavo.

Po umoru si je umil roke in odšel na orožniško postajo. Spotoma je srečal nekega židovskega trgovca, v katerega se je zaletel in ga vrgel v jarek. Na orožniški postaji je svoj zločin priznal. Prosil je, naj mu odsekajo glavo s sekiro, s katero je umoril svojega tasta. Orožniki so morilec izročili sodišču. Vse kaže, da se je ne-srečnemu možu po očetovem pogrebu zmešalo in da je umoril svojega tasta v hipu duševne zmedenosti.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

STENSKI ZEMLJEVID ZA VSAKOGAR

Človek, ki čita liste, ne more in ne sme biti brez zemljevida. Poročila prihajajo iz raznih tako malih in oddaljenih točk, da je potrebno znanje zemljepisa, če hočete poročilo popolnoma razumeti. Po dolgotrajnem iskanju smo dobili STENSKI ZEMLJEVID, s katerim bomo brez dvoma ustregli našim čitateljem. Na zemljevidu so vsi deli sveta ter je dovolj velik, da zadosti vsem potrebam.

VELIK ZEMLJEVID JE POTREBEN V VSAKEM DOMU

Edinole veliki zemljevidi zadostajo dnevnim potrebam. Če se morate posluževati atlasa, morate listati po njem in predno najdete, kar iščete, mine ponavadi dosti časa. Pred STENSKIM ZEMLJEVIDOM se pa lahko zbere cela družina in lahko razpravljajo o dnevnih vprašanjih. Na ZEMLJEVIDU lahko mahančno ugotovite, kje se je zgodila kakšna nesreča, kje je porušil tornado, kam je dospel letalec itd. Tudi otroci potrebujejo ZEMLJEVID, ko se učijo zemljepisa.

Naš STENSKI ZEMLJEVID je pravzaprav skupina zemljevidov. Ima šest strani, ki vsebujejo približno 6000 kvadratnih inčev. Dolg je 38, širok pa 25 inčev.

Dostikrat ste že čitali v časopisih ali knjigah o krajih, ki vam niso bili znani. Vaše zanimanje bi bilo dosti večje, če bi vedeli, kje se nahajajo. Z našim ZEMLJEVIDOM je na tej potrebi ugodeno.

V TEJ SKUPINI ZEMLJEVIDOV SO:

Veliki in krasni zemljevid celega sveta in vseh kontinentov, tiskan v petih barvah.

Velik zemljevid Združenih držav, na katerem so vse železnice in cest.

Nov zemljevid za paketno pošto in Vodnik po Združenih državah.

Zemljevidi Pacifičnega oceana, otočja in ameriške lastnine.

Opis dežel, mest, otokov, rek itd.

27 ZEMLJEVIDOV V STENSKEM ZEMLJEVIDU

Ne ozirajo se na to, če že imate zemljevid ali atlas, ta STENSKI ZEMLJEVID bo za vas velike važnosti. Kto ga boste en teden, imeli, ga ne boste dali niti za pet dolarjev.

NAROČITE GA PRI:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

GAUCHO

ROMAN

Za Glas Naroda priredil G. P.

51

(Nadaljevanje.)

— Mi ne moremo nikdar priti noter tankaj! — je zakričal Sanchez, ki si je obrisal rdečo srago, katero je pustila praska kroglice na njegovem čelu. — Kaj naj storimo!

— Na drugi strani mesta sem videl veliko čredo, goveje živine, — je odvrnil Gaucho. — Čigavi so?

— Pripadali so svetišču kot dar in prebivalcem mesta. Rocosu pa je pripravil čredo da jo odvede nazaj v mesto Ruiza, — je odvrnil Sanchez. — Sedaj je več kot pet tisoč glav živine!

— Ta živina pripada sedaj Gaucho in njegovim možem! — je zakričal njih viditel glasom, ki je spraval smehljaj na obraze vseh mož. — Mi jih bomo pogнали po tej poti in skozi vrata. Topovi jih bodo pobili par, a ti zidovi ne bodo mogli držati dolgo pet tisoč glav živine, podivjane od strahu! Pojdite, možje in ob jutranji zori bomo pahajali v mesto, da opravimo hitro delo s tem tiranom!

Dvajseto poglavje.

K O N E C.

Pogon tisočih glav goveje živine je bil predmet pogovorov v vseh pastirskih taboriščih po celi Argentini še leta in leta pozneje. Rešitve mesta pred vojaki, ki so poslali izurjeni kravarji ponorele živadi skozi vrata in preko zidov, je bila povest, katero so pripovedovali z blestecimi se očmi.

— Kakšen gaucho je bil, da je mislil na tak trik! — pripovedujejo po pampah še danes.

V onem času pa je visela zmaga na tenki nitki. Ni bilo izvojevanja, dokler niso podivjane živadi prodrle v mesto, preko esplanad ter gnale ljudi in vojake pred seboj kot povodenj kake reke.

Jahajec na čelu svojih mož, skozi oblake prahu, pa je prišel banditski glavar.

Kot otoček sredi rek divjih živali, se je nahajal smrtni oder. Tam, kot privezana za roki, za uvodno bičanje, sta stala Deklica iz svetišča ter stari padre, s pogumom mučenika na svojem obrazu.

— Hola, mi smo prosti! Mi imamo vero!

Glas Gaucho je prišel na ušesa obeh privezanih jetnikov. Hitro je prerezal njih vezi ter položil svoji braneči roki krog njih medlih teles, ko je prihrul mimo njih podivjanih živali. V morečem prahu in šumu naskoka niso mogli več govoriti.

Poteklo je par minut, predno so Sanchez ter njegovi tovariši izčistili prostor krog visle.

Bila je velika zmaga, brezprimerna v zgodovini številnih dežel.

Ruiz, Rocosu in taki možje, ki so se mogli upirati, so bili dotedaj jetniki brez pomoči.

— Očistite pot do svetišča! — je zakričal Gaucho ter skočil do li z ozdra visle, da pomaga drugim priti dol bolj počasi. — Sedaj na pohod zmage!

Dočim so možje na konjih pogнали nazaj zaostale živali ter potisnili željne mešane na drugo stran, je odšla čudna trojica proti stopnicam.

Z visoko dvignjeno glavo ter novim ponosom v očeh, jih je vodil Gaucho vse. Kot jetnika kakega rimskega slavnostnega sprevo da sta prišla nato premagani diktator in njegov generalissimo.

Ko so dospeli na široko teraso pred vratni kapelice, se je Gaucho obrnil proti stotim banditom in civilistom, ki so se zgrinjali pred njim in za njim.

Prijel je Deset zapovedi ter odšel z njimi proti vhodu svetišča. Na rob zida je položil pisanje ter pokazal nanj s kretujo konečnega zmagovalstva.

— Gaucho je premagal svoje sovražnike! — je zakričal veselo. — Premagal pa je tudi samega sebe! Po tem dnevu in tej uri bodo to postave tega mesta, kajti sveta knjiga je modrost! Ta stari mož naj bo naš učitelj!

S temi besedami je odšel proti objavam Ruiza, ki so bile še vedno nabite v bližini vrat. Raztrgal jih je ter zmečkal s svojima močnima rokama ter se pri tem smehljaj možem.

— Pustil bom pravici, da se bo pečala z vašimi zločini iz rok nežnega pedra. Jaz domnevam, da vam bo odpustil. Ne pozabite pa, da bom jaz ostal na straži in da bom gledal na to, da bo vaše odpuščanje zaslužno. Gaucho ima dolgo roko in dve moči, — posebno levo!

Obrnil se je ter pokleknil pred Deklico, kateri je poljubil rob obleke.

— Čudovita dama, jaz vas poznam sedaj, čeprav vas ne morem razumeti. Jaz vas ljubim, ne kot majhno Chaquito, pač pa kot ljubi človek solnčni zaton, ki ga opaja, katerega pa se ne more dotakniti! Tvoja dobroti je preko sveta in ljudje te bodo vedno ljubili!

Nežna roka se je dotaknila njegovega čela kot v blagoslov. On se je dvignil ter odšel proti vratom svetišča.

— Ta vrata bodo za vedno odprta za vse! — je zakričal Gaucho, a v naslednjem trenutku je skočil nazaj, — ves blede in prepaden.

Neka postava je pobitela proti njemu. Pod raztrganimi cunjami, ki so bile njegovo prokletstvo, se je nahajal mož! To pa ni bila nikakva zver. Trdna, bela roka je dvignila kopreno in moško lice, s črnimi očmi, se je smehljalo njemu in drugim nasproti.

— Vera, konečno! Vera je rešila tudi mene!

Gaucho se je obrnil proč, da izpregovori besedo s Sanchezom. Padre ga je prijel za roko.

— Kaj pa z vami ter čnovi in leti, ki bodo prišla, moj sin? — ga je vprašal.

— Tega še ne vem, moj dobri padre, — je prišel smehljajoči se odgovor. — Ene stvari pa sem gotov. Poiskati moram svojo Chaquito ter ji pošepetati nekaj v uho, — nekaj, v čemur mi boste pomagali jutri!

— Jaz razumem, — se je nasmehnil duhovnik ter ga potrepal po širokih ramenih. — Vi in vaši možje, ki ste proglasili postave, pa ste vendar še banditi, brez vsakega drugega posla!

Gaucho se je presenečen popraskal po bradi.

— Moja misel je priprosta, — je nadaljeval padre. — Alcade je bil ubit predno ste prišli vi. Mi rabimo branilca našega mesta, ki bi nastopil proti vsakemu, ki bi nas skušal premagati... Beseda od mene na vlado v Rio bi stavila vaše ime na vrata alcadove hiše. In

PRINCESA HERMINA

UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.

žena bivšega nemškega kaiserja. To je ena njenih zadnjih slik.

vaši možje? Ali niso dobri kravji pastirji? Mi ima na tisoče glav v naših čredah in tukaj je še več možkega poštenega dela — ter domov!

Sree Gaucho je poskočilo od radosti, ob tej misli. Prijel je tenki roki starega moža.

— To je sen, ki je strašil mene ter številne moje tovariše tekom vseh teh let potepuštva. To bo krasno! To je večja nagrada kot sem jo kdaj iskal, — resnični zaklad Mesta čudežev!

Sanchez se je mu približal ter mu kimal, ves vznemirjen.

Glavar, majhna deklica je padla s konja tam zmagaj na česti. Jaz sem pustil tovariša, da jo straži. Mogoče je še vedno tam ter — poskodovana!

Gaucho se je zavrtel kot lovski pes, ki zavoha novo sled. Skočil je preko parapeta stopnic ter pohitel proti svojemu urnemu Quitu, na katerega je skočil ter izginil skozi vrata, ki so bila odprta ter ne stražena. Mir je bil v mestu, a ni vladal v njegovem razdvojenem sreju.

Chaquita pa je bila bližje kot jo je domneval najti. Ko je skočil na tla, da jo ujame v svoji željni roki, je dvignila svoje oči srečno k njemu.

— Ti si mi rekel, da se ne boš nikdar več vrnil! — je rekla nežno, privijajoča se k njegovemu ramenu.

— Chaquita mla, jaz nisem več staro Gaucho, katerega si poznala. — Jaz sem različen ter srečnejši kot kdaj poprej. In tudi ti si izpremenjena ter bolj srečna!

Dvignil jo je k sebi, v sedlo Quita. Smehljajočemu tovarišu, ki je čakal poleg deklice, pa se je nasmehnil ter pomignil prti njemu.

— Tam boš našel številne — dobre stvari! Jahaj naprej, brat, kajti jaz se moram še nekoliko pomeniti, — je rekel. Oni drugi se je zasmehal ter odjahal.

— Kje je Lupo? — je naenkrat vprašal Gaucho. Deklica pa je zmagala z glavo:

— Bojim se, da je ostal zadaj v Hudičevem kanjonu. Ne hodi blizu njega, kajti on te bo ubil, Gaucho!

— Se nikdar v svojem življenju se ga nisem tako malo bal! Vzel sem pištolo Ruiza od Rocosu tam v mestu. Dal sem Lupo ob jubo glede te pištole. Rocosu mi je priznal, da me je Lupo konečno izdal.

Izraz njegovih oči je prestrašil deklico. Njen ljubimec pa je bil neizprosno. Našla sta Indijanca še vedno nezvestnega poleg taborišča. Gaucho je zbežal k bližnjemu studencu ter prinesel vode za moža. Njegova postrežba ga je spravila k zavesti, z obrazom njegove domnevane žrtve nad njim.

— Ne, Lupo, se ni ni ti treba tresti! Jaz nisem duh. Rešen sem bil za boljše stvari. Obljubil sem ti, da te bom ustrelil skozi sree z istim srebrnim orožjem. Sedaj pa moram vršiti boljše stvari, kot je to. Mesto tega pa ti ga sedaj podarjam!

— Može so zapustili jedila v taborišču, ko so morali oditi tako hitro. Tvoj ponij mora biti nekje tu naokrog. Mogoče boš našel svojo pot v kako bolj oddaljeno deželo. Pazi pa se, Lupo! Izdajalec v tebi bo izvršil umor nekega dne mesto mene... in mogoče z isto pištolo!

Indijance je zrl na njega neverno.

— Pojdi, ljubljena! — je rekel Gaucho. — Midva bova odjahala nazaj k najini sreči!

Deklica je bila dvignjena v sredo Quita in Gaucho je skočil na ponija, katerega je privedel s seboj.

— O, Gaucho mio! — je vzkliknila Chaquita sva prestrašena. — Pogledaj na Lupa, kaj počne!

Indijance se je prekotatil in slab kot je bil od prejšnjega pretepanja, je nameril svoje srebrno orožje na dlani svoje leve roke. Orožje je bilo namerjeno naravnost na sree Gaucho, a slednji se je smejal prešerno, ko je petelin zaman udaril.

— Vzel sem patrone ven, predno som ga dal tebi, moj verni Lupo! Poznal sem tvoje sree boljše kot se ti je kdaj sanjalo. Kroglja kakega moža bo našla tvoje sree nekega dne. Če hočeš zavleči ta dan, — lovi na drugih loviščih kot mojhi.

Indijance je grdo preklinjal, ko sta odjahala izpred njegovega pogleda.

— Moja draga, — je rekel Gaucho, ko se je sklonil naprej, da položi svojo roko krog pasu deklice, — povedal ti bom eno skrivnost v zameno za en poljub. Ah, kako sladko je bilo to! Moja tajnost? Midva se bova poročila jutri!

Obraz Chaquite je zardel in vrgla je eno roko krog njegovega vratu. Nato pa je vprašala, s koketnimi očmi:

— Večrajšnji dan je bil danes, a je odšel! Jutrišnji dan pa je vedno jutri, dokler ne postane današnji. Zakaj se ne poročiti danes?

— Ti imaš prav. Jutrišnji dan ne bo mogoče nikdar prišel. Danes pa je dan!

K O N E C.

ZASTAVE

SVILENE AMERISKE, SLOVENSKE IN HRVAŠKE
REGALJE, PREKORAMNICE, TROBOJNICE, ZNAKE, UNIFORME ITD

Sigurno 25% ceneje kot drugod.
VICTOR NAVINEK,
331 GREENE ST., CONEMAUGH, PA.

ZDRAVNIK ZASTRUPIL

SVOJO LJUBICO

Te dni se bo vršila v Bonnu senzacionalna obravnava proti zdravniku dr. Petru Richterju, obtoženemu da je zastrupil svojo ljubico, 28-letno bolničarko Kati Mertens.

Gospa Mertens je bila poprej poročena z nekim juvelirjem in je spoznala Richterja pred par leti, ko mu je v trgovini svojega moža prodala prstan. Postala je intimna Richterju ter se je dala ločiti in je nastopila službo bolničarke na ženski kliniki v Bonnu. Razmerje z Richterjem je trajalo dalje in je Richter upala, da jo bo Richter poročil. Med njima so se krat nastali prepiri, ker je gospa Mertens menila, da ima vzroke za ljubosumnost. Kljub temu je bila trdno uverjena, da ima Richterja popolnoma v svojih rokah. Zatrjevala je, da ve za neko njegovo kaznivo dejanje.

Gospa Mertens je vztrajevala razmerje se z nekim starejšim možkim, ki jo je materialno podpiral in jo je hotel poročiti.

Dne 1. marca lani je priredila Mertens na svojem stanovanju poslovnih večer dveh tam stanujočima študentoma. Okoli 11. ure sta se študenta poslovila. Medtem je prišel dr. Richter in se nekaj časa mudil v kuhinji. Okoli polnoči so se začeli obupni kriki gospe Mertens na pomoč. Sesele so čuli, ki jo je kričala, da je zastrupljena in da je jedla bonbone, ki jih je dal dr. Richter. Skušala je pobegniti na cesto, a jo je dr. Richter nasilno zadrževal, pri čemer jo je daval.

Nesrečnici se je vzle temu posrečilo, da se mu jo iztrgala in da je pribežala v kliniko, kamor ji je sledil dr. Richter. Na kliniki je prosila službujočega zdravnika, naj ji takoj izprazni želodec. Dr. Richter je nato izjavil zdravniku, da to ni potrebno, ker je Mertens histerična ter da se ji meša. Dogajal se je, da ji službujoči zdravnik ni izpraznil želodca in ji s tem odstrani strup, temveč so jo odpeljali v umobolnico, kjer je kmalu po svojem prihodu umrla. V bolniškim vozu, ki jo je odpeljal v umobolnico, so na nashi tistek:

“Ljubi Oto! On me je zastrupil. O, da bi še enkrat videla otroka.”

Listek je bil naslovljen na njeno drugega ljubimec, ki ga je hotela obvestiti o dogodku. Otroku, o katerem je govorila, je bila njena mala hčerka.

Obdukcija je dognala, da je Mertens povzela večjo množino strupa.

NAROČATE SE NA “GLAS NARODA”!

Kretanje parnikov Shipping News

11. aprila: Muenchen, Boulogne Sur Mer, Bremen
12. aprila: New Amsterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
Homerik, Cherbourg
Roma, Napoli, Genova
13. aprila: Minnewaska, Cherbourg
St. Louis, Hamburg, Cherbourg
President Harding, Cherbourg, Bremen
15. aprila: Reliance, Cherbourg, Hamburg
Berlin, Cherbourg, Bremen
17. aprila: Aquitania, Cherbourg
Karlruhe, Boulogne Sur Mer, Bremen
President Roosevelt, Cherbourg
19. aprila: Veendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
De France, Havre
Majestic, Cherbourg
Lapland, Cherbourg, Antwerpen
20. aprila: New York, Cherbourg, Hamburg
Conte Grande, Napoli, Genova
22. aprila: Columbus, Cherbourg, Bremen
24. aprila: Berengaria, Cherbourg
George Washington, Cherbourg, Bremen
25. aprila: Stuttgart, Boulogne Sur Mer, Bremen
26. aprila: Statendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam (Prvič). Naš izlet.
Paris, Havre
Olympic, Cherbourg
Pennant, Cherbourg, Antwerpen
Augustus, Napoli, Genova
27. aprila: Deutschland, Cherbourg, Hamburg
Minnetonka, Cherbourg
30. aprila: America, Cherbourg, Bremen

1. maja: Mauretania, Cherbourg
2. maja: Dresden, Cherbourg, Bremen
3. maja: France, Havre
Vulcania, Trst
Homerik, Cherbourg
Ryndam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
4. maj: Belgeland, Cherbourg, Antwerpen
Minneapolis, Boulogne Sur Mer, Hamburg, Cherbourg, Hamburg
Leviathan, Cherbourg
5. maja: Aquitania, Cherbourg
President Harding, Cherbourg, Bremen
9. maja: Muenchen, Boulogne Sur Mer, Bremen
Berlin, Cherbourg, Bremen
10. maja: De France, Havre. (Glavni pomladanski izlet).
Rotterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
Majestic, Cherbourg
Arabie, Cherbourg, Antwerpen
Karlruhe, Boulogne Sur Mer, Bremen
Republic, Cherbourg, Bremen
11. maja: Minnewaska, Cherbourg
Albert, Ballin, Cherbourg, Hamburg
Conte Blancmanno, Napoli, Genova
13. maja: Reliance, Cherbourg, Hamburg

15. maja: Paris, Havre
Berengaria, Cherbourg
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen
17. maja: New Amsterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
Olympic, Cherbourg
Lapland, Cherbourg, Antwerpen
Minnesota, Boulogne Sur Mer
Columbus, Cherbourg, Bremen
Roma, Napoli, Genova
18. maja: St. Louis, Cherbourg, Hamburg
22. maja: Presidente Wilson, Trst (izlet)
Mauretania, Cherbourg
George Washington, Cherbourg, Bremen
23. maja: Stuttgart, Boulogne Sur Mer, Bremen
24. maja: France, Havre
Veendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
Homerik, Cherbourg
Pennant, Cherbourg, Antwerpen
25. maja: Minnewaska, Cherbourg
New York, Cherbourg, Hamburg
Leviathan, Cherbourg
Conte Grande, Napoli, Genova
29. maja: Aquitania, Cherbourg
America, Cherbourg, Bremen
30. maja: Cleveland, Cherbourg, Hamburg
Dresden, Cherbourg, Bremen
31. maja: De France, Havre (izlet)
Statendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
Augustus, Napoli, Genova
26. junija: Paris, Havre (IZLET)
26. julija: De France, Havre (IZLET)

PSIČEK ZAVAROVAN ZA MILIJON FRANKOV.

Pariska igralka Mand Loti pretaka bridke solze nad izgubo svojega psička Mitsona. Toda v ureh jo je zavest, da bo dobila milijon frankov, kajti svojega psička je dala zavarovati za slučaj smrtne nesreče in tako postane zdaj milijonarka. Seveda je pa vprašanje, kdo bo otiral krokodilove solze zavarovalnice, ki bo morala plačati za povenega psička cel milijon frankov.

Igralka Loti je bila na počitnicah v Nizza, kjer se je izprehajala s svojim psičkom. Mimo je privozil avto, za katerega se je začel psiček zanimati. Psiček je spoznal v avtomobilu svojo bivšo gospodinj, in hoče jo pozdraviti je skočil pod kolesa. Šofer je avto hitro ustavil, toda bilo je že prepozno. Psiček je moral plačati svojo zvestobo z življenjem.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh. Vselej naše dolgoletnekušnje vam mi zamoremo dati najboljše pojasnila in priporočila, vedno le prvostarne brosurarke.

Tudi nedržavljanl zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. O., na generalnega naselnlškega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskat vsak prosilec osebno, bodisi v najbližji naselnlški urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Od prvega julija je v veljavi nova ameriška priselnlška postava. Glasom te postave zamorejo ameriški državljanl dobiti svoje žene in neporočene otroke izpod 21. leta ter ameriške državljanke svoje moše s katerimi so bile pred 1. junijem 1928. leta poročeni, izven kvote. Jugoslovanska kvota znaša še vedno 671 priselnlencev letno. Do polovice te kvote so upravičeni stari ameriški državljanl, moše ameriških državljanl, ki so se po 1. junija 1928. leta poročili in poljedelj, ostroma žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih ne državljanov, ki so bili postavne pripuščeni v to deželo za stalno bivanje tu. Vsi ti imajo prednost v kvoti, od ostalih sorodnikov, kakor: bratov, sester, nečakov, nečakinj itd., ki spadajo v kvoto brez vsake prednosti v isti, pa se ni sprejema nikakih prošelj na ameriške vize.

SAKSER STATE BANK

63 Cortlandt Street

WHITE STAR LINE

VAM NUDI VOŽNJO V JUGOSLAVIJO v udobnosti in brez skrbi.

Da, — časi so se izpremenili. Sedaj lahko potujete v staro domovino v udobnosti in brez skrbi, četudi niste milijonar. Treba je le, da se pridružite našemu

IZLETU V JUGOSLAVIJO 22. junija na S. S. MAJESTIC

največjem parniku sveta

In deležni boste najbolj prijetne vožnje Mr. Josip Mihelc iz Cleveland, Ohio, bo vodil ta izlet. To se pravi, da bo spremljal potnike prav do Ljubljane in Zagreba. Mr. Mihelc je še vodil podobne izlete tudi na Majestic ter pozna parnik in evropske železnice. Briga se bo za vašo udobnost ter prevzel nase vse skrbi. Vi mu boste sledili ter se veselili potovanja. Ali se vam nudi kakaj boljša prilika za obisk stare domovine?

CENE ZA PLOVOBNO V ŽELEZNICE:

III. razred iz New Yorka do Cherbourga	\$102.50
III. razred Cherbourga do Ljubljane	\$14.50
III. razred Cherbourga do Zagreba	\$14.10
I. razred iz New Yorka do Cherbourga	\$157.50
I. razred iz Cherbourga do Ljubljane	\$26.29
I. razred iz Cherbourga do Zagreba	\$25.37

Kupite vnaprej plačane listke za svoje prijatelje!

Za pojasnila vprašajte pri

PRUDENTIAL BANK

(Zakrajšek & Cesari)

455 W. 42nd Street New York, N. Y.

WHITE STAR LINE

No. 1 Broadway International Mercantile Marine Co. New York